



IVAN VURNIK: SKICA ZA FASADO II.

APOKALIPSA.

STANKO MAJČEN.

(Štirikotno vlažno dvorišče sredi velikega, golega poslopja. Pred lisastim ometom desne stene voz, naložen s smetmi. Pred vozom prevrnjeni zaboji. Ob levi steni klopi. V vseh treh stenah dvoje vrst oken.

Na dvorišču okroglo trideset ljudi, ki stoje, sede, poležavajo, hodijo nestrpno sem pa tja. Nekateri se še niso zavedeli... Vojaške patrulje so jih polovile, in kjer so bili in kakor so bili, so jih segnale na ta kraj, kjer čakajo na zasliševanje.

V prvem nadstropju zadnje stene dvorana z okni na dvorišče. Tu je začasno nastanjeno vojaško sodišče, preko sod. Svetiljke v dvorani gore, čeprav je še dan. Vhod sredi zadnje stene.)

Pop (se med vso epizodo drži srede dvorišča. Sedi na zaboji in govori z monotonim, ekstatičnim glasom. Mlad, zelen v obraz, z redko brado okrog čeljusti. V škornjih, ki so obrozgani do kolen.) Vpij in ne jenjaj! Kakor trobenta povzdiguje svoj glas in oznanuj mojemu ljudstvu njegove hudobije, hiši Jakobovi njene grehe! Dan za dnem me iščejo in hočejo vedeti za moja pota. Kakor ljudstvo, ki dela pravico in zapovedi svojega Boga ni zapustilo, iščejo pri meni pravičnih postav in se hočejo približati. — Zakaj smo se postili in nisi pogledal, ponižali svoje duše in ti ni bilo mar? — Glejte, na dan svojega posta delate po svoji glavi in stiskate svoje dolžnike! V pravih in preprih se postite in bijete s pestjo neusmiljeno...

Nasilni človek. Ni ga!

Glasovi. Molči, Balaab! Hijena sodnega dne!
Profesor (nenehoma hodi sem pa tja.) Vsak veruje v svoj nauk. Pridiguje, če so te pridigovati učili! Bo že kaj... In kar je, je dobro. Jaz, postavimo, dam plašč za cigareto. Podvleka je še dobra. Nekdaj je bila svilena. Kdo da cigareto za plašč?

Glasovi. Molči, opica!

Profesor. Resnično, dam ga za cigareto. Trideset let sem kadil, po štirideset na dan... Če mi je ne posodi nihče, poprosim krvnika.
Preprosti človek (iz levega kota. Popu:) Kje si se naučil teh besed? Ali so zapisane? Vaše šole so tako skrivnostne... Živ krst ne ve, kako se postane pop. Zgineš... pa si. Odkod imate te besede?

Boljša ženska. Ne tako na glas, ko še stene poslušajo! Ti ni dovolj, da smo očrnjeni do kosti? Stari oče naj me vidi, sive oči naj odpre in naj me ugleda na tej gomili smradu in gnilobe. Izgrebe si srce iz prsi, pojé ga živega...

Človek s ceste. Zanj bo krvnik izvlekel posobeno vrv: tenko, dišečo... Nekako nežno vrvico za nežni podbradek. Hočete zrealce, izvolite oblič?

Boljša ženska. Vam ljudem s ceste se imamo zahvaliti za to ovadbo. Kri se mi upre, če pomislim, da stoletna kultura duha, obličja — pa kaj vam je vse to drugega kot tarča za neslane dovtipe? Lej človeka, ki iz groba vstaja, ker ne leži v lastni zemlji! Tam stoji. Bronislav, zagrebala sem te kraj ceste, odpusti! Zakopala sem te v jamo, za mrhovino pripravljeno.

Bleda ženska (na desni spredaj, z otrokom v naročju, ki spi.) So bolečine, ki jih ne poznamo, ker smo premalo živeli.

Nasilni človek. Če je umrl, naj gnije in naj ne straši o belem dnevu — Bronislav. Mrtveci se po navadi spodobno obnašajo, razen da jih kaj jé!

Boljša ženska. Pop, razloži jim, kaj je tradicija! Grad je, pristava je in ni slišala druge glasbe kot klasičnih sonat. Rože, šestkrat križane, terasa je ječala pod težo cvetja. Moje teje, moje teje...

Nasilni človek. Teje, teje, ko še kruha ni, da bi si utolažila zobe. Imaš kaj jesti, visoko bitje, splesnelo skorjo za nizkega človeka? Hvaležen ti bo zanjo, če ga grudi glad, kakor grudi mene, tepca.

Bleda ženska. Moli, da te mine. Ura ni več daleč in boš slišal sodbo sodnega dne. Med konicama bajonetov se bo bleščala, mesar ti jo bo oznanil.

Profesor. Saj imamo jurista med seboj. Naj pride in naj razloži!

Študent. Kaj hočete?

Profesor. Študent?

Študent. V šestem semestru.

Profesor. Kakšni so predpisi, kako obešajo?

Študent. Vpričo sodnega dvora, državnega pravdnika in najbližjih sorodnikov —

280 **Profesor.** Občinstvo nima pristopa?